

egy hosszú „légiriadó” leple alatt a csendőregységek Baky-párti tisztjeit lecserélték, és a kb. 3000 csendőr közül sokat, köztük mindenkit, akit Lázár és Bakay hűtlennek ítelt, kiharancsoltak a városból.⁴⁶

A deportálások leállítására

A dokumentumok nem adnak egyértelmű képet arról, hogy vajon a csendőrök összpontosításának elsődleges célja a puccs volt-e vagy a budapesti zsidók összeszedése és deportálása. Baky erőfitogtatása, de mindenekelőtt az állandóan romló katonai helyzet cselekvésre készítette a kormányzót. Nyilván már akkor döntött magában, amikor a csendőrök még a fővárosban tartózkodtak, mert bizalmasan közölte Vörös Jánossal, vezérkari főnökével, hogy szeretné „megakadályozni a zsidók további el-távolítását, hogy megtartsa legalább a Budapesten élőket”⁴⁷. Július 7-én nyilvánosságra hozta elhatározását, és elrendelte „a zsidók Németország-ba szállításának” leállítását. Ezzel a nyilatkozással Horthy végre keresztül-vitte a június 26-i koronatanácsi ülésen körvonalazott szándékát.

Így tehát a puccs és a deportálások veszélye elmúlt, legalábbis egyelőre (nem tekintve persze a főváros környékén élő zsidókat, akiket Horthy döntésének nyilvánosságra hozatala után két nap alatt gyorsan bevagoníroztak és deportáltak; lásd a 22. fejezetet). Talán ugyanilyen fontos volt a budapesti zsidók számára, hogy a német megszállás óta először, a kormányzó ismét gyakorolni kezdte hatalmát, és igyekezett visszaállítani a magyar szuverenitást a belpolitikában. Döntő közbelépése megmutatta a németeknek és magyar büntártsaiknak, hogy nem folytathatják deportálási tervük végrehajtását a magyar hatóságok közreműködése nélkül.

Horthy végső döntését megelőzte a minisztertanács július 5-i ülése. Jungerth-Arnóthy újra ismertette a deportálások külföldi negatív visszhangját, különösen a semleges országokban, továbbá felhívta a figyelmet a magyar kormányhoz eljuttatott tiltakozások hangnemére és lényegükre. Sztójay kiemelte az angolszász országok reagálását és a tényt, hogy a svájci, brit és amerikai jelentések hangsúlyozták a magyarországi deportálások kegyetlenségét. Azt is kijelentette, hogy az angolszászok szerint a deportálások voltaképpen az emberek kiirtását és napi 6000 zsidó elgázosítását jelentik. Javasolta, hogy mivel Magyarországon nem öltek meg zsidókat, és a deportálások csak Németország munkaerővel való ellátását célozták, az atrocitásokról szóló „híresztelésekkel” energikusan szálljanak szembe, és a külföldi közvéleményt megfelelőképp világosítsák fel. Jaross jelentést tett a deportálások állásáról, és Jungerth-Arnóthy kéréseitől meg nem ingatva sürgette, hogy a folyamatot vigyék végig a budapesti zsidók